

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Urto/1/2024
Identifikačné číslo spisu: 1023200041
Dátum vydania rozhodnutia: 06.02.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Zeleňaková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1023200041.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Martiny Zeleňakovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Dušana Szabóa v trestnej veci odsúdeného W. S., o uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 6. februára 2024 v Bratislave, o odvolaní odsúdeného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 27. septembra 2023, sp. zn. 7Ntc/2/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 518 ods. 4 Trestného poriadku odvolanie odsúdeného W. S. zamietá.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 27. septembra 2023, sp. zn. 7Ntc/2/2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) rozhodol tak, že podľa § 15 ods. 1, § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o uznávaní a výkone cudzích rozhodnutí“) uznal vo výroku o vine a vo výroku o treste odňatia slobody a zároveň rozhodol, že sa na území Slovenskej republiky vykoná rozsudok súdu „Svea hovrätt“, Švédske kráľovstvo, sp. zn. B 6475-22 z 8. júla 2022, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 9. augusta 2022 (ďalej len „cudzie rozhodnutie“), ktorým bol odsúdený uznaný vinným zo spáchania trestného činu znásilnenia podľa kap. 6 § 1 ods. 1 veta 1 a podľa vety 3 bod 1 Trestného zákona Švédskeho kráľovstva, ktorý spáchal na nasledovnom skutkovom základe:

„BT uskutočnil análny pohlavný styk a vsunul svoje prsty do pohlavného orgánu poškodenej, čo je porovnateľné s pohlavným stykom s poškodenou, ktorej účasť nebola dobrovoľná. Stalo sa to niekedy 12. marca 2022 na Industrivägen 10, v komúne S.. Poškodená sa zúčastnila na pohlavnom styku a sexuálnych aktivitách čiastočne ako dôsledok toho, že BT poškodenú pevne držal. BT sa dopustil trestného činu zámerne.“

za čo bol odsúdenému uložený trest väzenia s dĺžkou 910 dní (2 roky a 6 mesiacov).

2. Krajský súd zároveň podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku, § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona

rozhodol, že odsúdený bude vo výkone trestu odňatia slobody pokračovať bez jeho zmeny v ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

3. V odôvodnení napadnutého rozsudku krajský súd poukázal na to, že štát pôvodu zaslal krajskému súdu 8. septembra 2022 Osvedčenie podľa čl. 5 Rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania rozsudkov v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii (ďalej len „Osvedčenie“) na uznanie a výkon právoplatného rozsudku súdu „Svea hovrätt“, Švédske kráľovstvo, sp. zn. B 6475-22 z 8. júla 2022, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 9. augusta 2022.

4. Krajský súd ďalej konštatoval, že prokurátor Krajskej prokuratúry Košice v podaní z 11. júla 2023 vyslovil súhlas s uznaním a následným výkonom cudzieho rozhodnutia, zároveň uviedol, že boli splnené všetky podmienky na uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia na území Slovenskej republiky s tým, že nezistil žiadne dôvody na odmietnutie uznania cudzieho rozhodnutia uvedené v § 16 ods. 1 zákona o uznávaní a výkone cudzích rozhodnutí.

5. Vzhľadom na to, že krajský súd nezistil existenciu dôvodov uvedených v § 17 ods. 2 a ods. 3 zákona o uznávaní a výkone cudzích rozhodnutí konštatoval v dôvodoch napadnutého rozhodnutia, že o pokračovaní vo výkone trestu odňatia slobody uloženého odsúdenému cudzím rozhodnutím rozhodol bez jeho premeny.

6. Proti napadnutému rozsudku podal odsúdený W. S. (ďalej tiež „odsúdený“ alebo „odvolateľ“) 2. novembra 2023 odvolanie, doručené krajskému súdu 6. novembra 2023, namietajúc, že nesúhlasí s výkonom cudzieho rozhodnutia na území Slovenskej republiky. Odvolateľ ďalej uviedol, že bol odsúdený bezdôvodne, pretože poškodená si mala vymyslieť, že ju znásilnil, nakoľko s pohlavným stykom s odsúdeným mala v bare súhlasiť, za čo jej odsúdený mal dať 1.000 švédskych korún. Odsúdený taktiež uviedol, že pokiaľ bude musieť vykonávať uložený trest odňatia slobody na území Slovenskej republiky, bude žiadať o nový proces, ďalej o zabezpečenie jeho trestného spisu zo Švédskeho kráľovstva spolu s jeho úradným prekladom ako aj ustanovenie obhajcu, nakoľko nemá právnické vzdelanie. Odvolateľ zároveň požiadal o ustanovenie obhajcu pre odvolacie konanie.

7. Prokurátor Krajskej prokuratúry Košice sa k odvolaniu odsúdeného do predloženia spisu Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) nevyjadril.

8. Spis krajského súdu bol najvyššiemu súdu na rozhodnutie o odvolaní odsúdeného proti napadnutému rozsudku predložený dňa 8. januára 2024, pričom trestná vec odsúdeného bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie senátu 4T, ktorého členmi podľa Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2024 sú sudcovia JUDr. Pavol Farkaš, JUDr. Martina Zeleňáková, JUDr. Dušan Krč - Šebera a JUDr. Dušan Szabó, pričom podľa osobitnej časti Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2024 vo veciach, v ktorých poradové číslo registra, pod ktorým sú zaevidované, končí číslami 1, 3, 6 a 9 je sudcom spravodajcom JUDr. Dušan Szabó s tým, že v týchto prípadoch vec prejedná a rozhodne senát v zložení JUDr. Martina Zeleňáková, JUDr. Pavol Farkaš a JUDr. Dušan Szabó.

9. Podľa § 15 ods. 1 zákona o uznávaní a výkone cudzích rozhodnutí Súd rozhodne o tom, či sa rozhodnutie uzná a vykoná na neverejnom zasadnutí po písomnom vyjadrení prokurátora. Súd rozhoduje rozsudkom.

10. Podľa § 15 ods. 5 zákona o uznávaní a výkone cudzích rozhodnutí Proti rozhodnutiu podľa odseku 1 je prípustné odvolanie, ktoré môže podať odsúdený alebo prokurátor. Odvolaním nemožno napadnúť dôvody, pre ktoré bolo rozhodnutie vydané v inom členskom štáte. Odvolanie má odkladný účinok.

11. Podľa § 29 citovaného zákona Ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa tohto zákona sa použije Trestný poriadok.

12. Ustanovenie § 29 zákona o uznávaní a výkone cudzích rozhodnutí vyjadruje podporné používanie Trestného poriadku na riešenie otázok súvisiacich s konaním o uznávaní a výkone rozhodnutí. Ide najmä o tie ustanovenia Trestného poriadku, ktoré obsahovo vo všeobecnosti upravujú konanie o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia, teda konanie podľa prvého dieľu tretej hlavy piatej časti Trestného poriadku upravené v § 515 až 521a Trestného poriadku, ako aj ustanovenia § 163 a nasl. Trestného poriadku (primerane uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. novembra 2019, sp. zn. 6Urto//7/2019).

13. Pokiaľ ide o žiadosť odsúdeného, aby mu bol pre účely odvolacieho konania ustanovený obhajca najvyšší súd uvádza, že konanie o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia má zo zákona špecifický charakter a súd o posudzovanej otázke rozhoduje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti odsúdeného a jeho obhajcu. Pretože ide o neverejnú a písomnú konanie, na tomto konaní sa odsúdený nezúčastňuje osobne, ani prostredníctvom obhajcu. Keďže nejde o konanie vo veci samej, súd otázku viny či prípadnej neviny neskúma (ani nesmie skúmať), odsúdenému sa neposkytuje ochrana zodpovedajúca postaveniu obvineného v konaní, neposkytuje sa mu ani právo na výsluch či vyjadrenie a ani právo byť zastúpený obhajcom (primerane rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. apríla 2015, sp. zn. 4Urto/1/2015). Najvyšší súd zároveň dopĺňa, že obvinenému nič nebránilo, aby si obhajcu v konaní o uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia zvolil, pokiaľ tak považoval za potrebné.

14. Podľa § 518 ods. 4 Trestného poriadku Proti rozsudku o uznaní cudzieho rozhodnutia je prípustné odvolanie, ktoré môže podať odsúdený, prokurátor alebo minister spravodlivosti. Odvolací súd na neverejnom zasadnutí odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné. Ak odvolanie nezamietne, zruší napadnuté rozhodnutie a po doplnení konania, ak je potrebné, sám rozhodne rozsudkom, či sa cudzie rozhodnutie uznáva alebo neuznáva.

15. Z citovaného ustanovenia § 518 ods. 4 Trestného poriadku vyplýva, že najvyšší súd ako súd rozhodujúci o odvolaní proti napadnutému rozsudku nemôže napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu, ale je povinný o podanom odvolaní rozhodnúť s konečnou platnosťou (primerane rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. decembra 2017, sp. zn. 3Urto/8/2017).

16. Z predloženého spisu vyplýva, že krajskému súdu bola dňa 11. októbra 2023 elektronicky doručená informácia, že justičný orgán štátu pôvodu (Švédska väzenská a probačná služba) sa rozhodol vziať späť Osvedčenie, a to z dôvodu, že odsúdený mal byť z výkonu trestu odňatia slobody podmienene prepustený dňa 7. novembra 2023. Následne bolo krajskému súdu dňa 30. októbra 2023 elektronicky doručené predmetné rozhodnutie justičného orgánu štátu pôvodu z 11. októbra 2023, č. 2022-12583 spolu s jeho prekladom do slovenského jazyka, v ktorom sa okrem iného uvádza, že najskorší deň na podmienene prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody pripadne na 7. november 2023 a keďže do podmienene prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody ostáva menej ako jeden mesiac a krajský súd o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia doposiaľ nerozhodol s konečnou platnosťou, „rozhodnutie o poslaní rozsudku a osvedčenia na Slovensko sa preto ruší v súlade s kap. 2, § 8 Európskeho zákona o výkone“.

17. Krajský súd na doručenie rozhodnutia justičného orgánu štátu pôvodu z 11. októbra 2023, č. 2022-12583 reagoval uznesením z 12. decembra 2023, sp. zn. 7Ntc/2/2023, ktorým podľa § 19 ods. 2 zákona o uznávaní a výkone cudzích rozhodnutí zobral na vedomie späťvzatie Osvedčenia.

18. Najvyšší súd na podklade odvolania odsúdeného okrem správnosti postupu krajského súdu pri prijatí napadnutého rozhodnutia preskúmal, či existuje niektorý z dôvodov uvedených v § 16 ods. 1 zákona o uznávaní a výkone cudzích rozhodnutí, pre ktorý je nevyhnutné rozhodnúť o odmietnutí uznania a výkonu napadnutého rozhodnutia, resp. či je dôvod na odmietnutie uznania a výkonu napadnutého rozhodnutia v prípade existencie fakultatívneho dôvodu na taký postup v zmysle § 16 ods. 2 zákona o uznávaní a výkone cudzích rozhodnutí.

19. Podľa § 16 ods. 1 zákona o uznávaní a výkone cudzích rozhodnutí Súd rozhodne o odmietnutí uznania a výkonu rozhodnutia, ak

- a) proti tej istej osobe pre ten istý skutok už bolo právoplatne rozhodnuté slovenským súdom alebo ak súd má informáciu, že konanie vedené v niektorom členskom štáte proti tej istej osobe pre ten istý skutok sa právoplatne skončilo odsudzujúcim rozsudkom, ktorý bol už vykonaný, v súčasnosti sa vykonáva alebo už nemôže byť vykonaný podľa právnych predpisov štátu, v ktorom bol vynesенý,
- b) skutok, pre ktorý bolo vydané rozhodnutie, nie je trestným činom podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a nejde o konanie podľa § 4 ods. 2 a 3; vo vzťahu k daniam, poplatkom, clám alebo k mene nemožno odmietnuť výkon rozhodnutia iba preto, že právny poriadok Slovenskej republiky neupravuje rovnaký druh daní alebo ciel alebo neobsahuje rovnaké ustanovenia týkajúce sa daní, poplatkov, ciel alebo meny ako právny poriadok štátu pôvodu,
- c) osoba, proti ktorej rozhodnutie smeruje, je vyňatá z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu,
- d) osoba, proti ktorej rozhodnutie smeruje, nie je podľa právneho poriadku Slovenskej republiky z dôvodu jej veku trestne zodpovedná za konanie, pre ktoré bolo vydané rozhodnutie,
- e) výkon rozhodnutia je premlčaný podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a na stíhanie trestného činu je daná právomoc slovenských orgánov podľa právneho poriadku Slovenskej republiky,
- f) nie je splnená podmienka uznania a výkonu rozhodnutia podľa § 4 ods. 1,
- g) odsúdený neudelil súhlas s odovzdaním výkonu rozhodnutia, hoci sa jeho súhlas vyžaduje,
- h) rozhodnutie zjavne nezodpovedá vydanému osvedčeniu, alebo ak vydané osvedčenie je neúplné, nie je priložený preklad do štátneho jazyka podľa § 23, alebo ak neobsahuje všetky údaje potrebné na vydanie rozhodnutia o uznaní a výkone a nebolo riadne doplnené na základe žiadosti súdu v určenej lehote,
- i) dĺžka výkonu trestnej sankcie, ktorá má byť vykonaná, je kratšia ako šesť mesiacov,
- j) z osvedčenia vyplýva, že dotknutá osoba sa osobne nezúčastnila konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia okrem prípadov, keď sa v osvedčení uvádza, že dotknutá osoba v súlade s procesnými požiadavkami právneho poriadku štátu pôvodu
 - 1. bola včas predvolaná, a tým informovaná o termíne a mieste konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, alebo sa jej inými prostriedkami doručili informácie o termíne a mieste konania takým spôsobom, že bolo jednoznačne preukázané, že si bola vedomá plánovaného konania a informovaná o tom, že justičný orgán štátu pôvodu môže vydať rozhodnutie, ak sa nezúčastní konania, alebo
 - 2. vedomá si plánovaného konania splnomocnila právneho zástupcu, ktorý bol vymenovaný dotknutou osobou alebo ustanovený štátom, aby ju obhajoval v konaní, a tento právny zástupca ju v konaní obhajoval, alebo
 - 3. po tom, ako sa jej doručilo rozhodnutie a bola výslovne poučená o práve na opravný prostriedok, na ktorom má dotknutá osoba právo zúčastniť sa a ktoré umožní opätovné preskúmanie samotnej veci vrátane nových dôkazov a ktorý môže viesť k zrušeniu pôvodného rozhodnutia a vydaniu nového, výslovne uviedla, že proti rozhodnutiu nepodáva opravný prostriedok alebo nepodala opravný prostriedok v rámci príslušnej lehoty,
- k) nebol udelený súhlas štátu pôvodu so stíhaním pre iné trestné činy spáchané pred odovzdaním alebo s výkonom trestu pre taký trestný čin podľa § 21 ods. 2 písm. g),
- l) uložený trest zahŕňa opatrenie týkajúce sa psychiatrickej alebo zdravotnej starostlivosti alebo iné opatrenie zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, ktoré nemožno vzhľadom na právny poriadok Slovenskej republiky alebo na systém zdravotníctva Slovenskej republiky vykonať a nemožno postupovať podľa § 17 ods. 2,
- m) nedôjde k dohode s justičným orgánom štátu pôvodu o čiastočnom uznaní a výkone rozhodnutia a justičný orgán štátu pôvodu nevezme osvedčenie späť.

20. Podľa § 16 ods. 2 zákona o uznávaní a výkone cudzích rozhodnutí Súd môže rozhodnúť o odmietnutí uznania a výkonu rozhodnutia aj vtedy, ak sa rozhodnutie týka skutkov, ktoré sa podľa právneho poriadku Slovenskej republiky považujú za spáchané čiastočne alebo v celom rozsahu na území Slovenskej republiky, pričom súd zohľadní najmä okolnosti spáchania skutku.

21. Preskúmaním spisu krajského súdu najvyšší súd v zhode s krajským súdom dospel k záveru, že nie je splnený žiaden dôvod pre odmietnutie uznania a výkonu cudzieho rozhodnutia ani podľa § 16 ods. 1 a

ani podľa § 16 ods. 2 zákona o uznávaní a výkone cudzích rozhodnutí. Pokiaľ ide o argumentáciu odsúdeného, že bol odsúdený bezdôvodne, pretože poškodená si mala vymyslieť, že ju znásilnil, nakoľko v bare mala súhlasiť s pohlavným stykom s odsúdeným, za čo jej odsúdený mal dať 1.000 švédskych korún najvyšší súd poznamenáva, že v konaní o uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia odsudzujúce rozhodnutie iného členského štátu Európskej únie nie je možné preskúmať zo žiadnych iných hľadísk, pretože ak súd nezistí žiadne dôvody na odmietnutie a výkon rozhodnutia, je povinný rozhodnúť o uznaní rozhodnutia a súčasne aj o tom, že sa rozhodnutie vykoná (primerane už spomínané uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. júla 2020, sp. zn. 4Urto/5/2020). Najvyšší súd preto rozhodol tak, že odvolanie odsúdeného W. S. podľa § 518 ods. 4 Trestného poriadku týmto uznesením zamietol, pretože nie je dôvodné.

22. K postupu krajského súdu, ktorý uznesením z 12. decembra 2023, sp. zn. 7Ntc/2/2023 zobral na vedomie späťvzatie Osvedčenia najvyšší súd poznamenáva, že krajský súd tak mal urobiť podľa § 19 ods. 1 a nie podľa § 19 ods. 2 zákona o uznávaní a výkone cudzích rozhodnutí.

23. Podľa § 19 ods. 1 zákona o uznávaní a výkone cudzích rozhodnutí Ak justičný orgán štátu pôvodu rozhodne o späťvzati osvedčenia pred prijatím rozhodnutia o uznaní a výkone, súd vezme späťvzatie uznesením na vedomie.

24. Podľa § 19 ods. 2 zákona o uznávaní a výkone cudzích rozhodnutí Ak justičný orgán štátu pôvodu rozhodne o späťvzati osvedčenia po prijatí rozhodnutia o uznaní a výkone, súd prijme bezodkladne opatrenia smerujúce k upusteniu od výkonu uznaného rozhodnutia. Na rozhodnutie justičného orgánu štátu pôvodu o späťvzati osvedčenia doručenom súdu po začiatku výkonu uznaného rozhodnutia súd neprihliada.

25. Pod spojením „prijatie rozhodnutia“ v tomto konkrétnom prípade je totiž potrebné rozumieť len právoplatné rozhodnutie o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia, čo je možné vyvodiť z cit. ustanovenia § 19 ods. 2 zákona o uznávaní a výkone cudzích rozhodnutí, keďže opatrenia smerujúce k upusteniu od výkonu uznaného rozhodnutia je možné urobiť len za predpokladu, že existuje rozhodnutie, na podklade ktorého je možné pristúpiť k výkonu uznaného rozhodnutia a takýmto rozhodnutím môže byť len rozhodnutie o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia, ktoré nadobudlo právoplatnosť. Pokiaľ krajský súd vyhlásil napadnutý rozsudok, proti ktorému odsúdený včas podal odvolanie, a teda pokiaľ napadnutý rozsudok nenadobudol právoplatnosť, potom nie je možné konštatovať, že bolo prijaté rozhodnutie o uznaní a výkone.

26. Odhliadnuc od uvedeného najvyšší súd zároveň poznamenáva, že existencia právoplatného rozhodnutia o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia nebude v rozpore so skutočnosťou, že justičný orgán štátu pôvodu vzal Osvedčenie späť. Späťvzatie Osvedčenia justičným orgánom štátu pôvodu má totiž na území Slovenskej republiky také účinky, že cudzie rozhodnutie na území Slovenskej republiky nie je možné vykonať, keďže k späťvzatiu Osvedčenia došlo pred prijatím rozhodnutia o uznaní a výkone. Inak povedané, cudzie rozhodnutie v prejednávanej trestnej veci nie je možné, z dôvodu späťvzatia osvedčenia justičným orgánom štátu pôvodu, aj napriek jeho uznaniu na území Slovenskej republiky (zákon možnosť zrušenia neprávoplatného rozhodnutia o uznaní cudzieho rozhodnutia bez ďalšieho z dôvodu späťvzatia osvedčenia nezakotvuje) vykonať.

27. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.